

Nieuw centrum voor onderzoek zoönosen

Dit voorjaar opende staatssecretaris Dijkma van Economische Zaken de nieuwe onderzoeksfaciliteit voor zoönosen, ziekten die van dier kunnen overgaan op mens. De faciliteit is zeer zwaar beveiligd, omdat er gewerkt wordt met besmettelijke dierziekten.

FRANK DE VRIES en GEESJE ROTGERS

De nieuwe faciliteit voor onderzoek naar zoönosen staat op het terrein van het Centraal Veterinair Instituut (CVI) in Lelystad. Het CVI is onderdeel van Wageningen Universiteit en Researchcentrum. In deze nieuwe zoönosen-faciliteit wordt onderzoek gedaan naar infectieziekten die overdraagbaar zijn van dieren op mensen.

Zoönosen 'in the picture'

Volgens het CVI zijn zoönosen wereldwijd en ook in Nederland opkomende ziekten. Actueel is bijvoorbeeld de vogelgriep (aviare influenza) die zowel dier als mens kan treffen. Deze ziekte krijgt momenteel veel

deren, schapen en geiten maar ook de mens treffen. Hoewel de meeste mensen snel zullen herstellen, kan in zeer ernstige gevallen sterfte optreden. Verder blijft Q-koorts een topic binnen het instituut. Een geit reageert anders op de bacterie die Q-koorts veroorzaakt dan een mens. De wetenschappers binnen het instituut willen weten hoe dat kan.

Een belangrijke focus ligt echter op het zoeken naar diagnostische mogelijkheden waarmee een infectie snel kan worden vastgesteld. Daarnaast wordt gewerkt aan de ontwikkeling van goede en veilige vaccins.

Staatssecretaris doet deur dicht

De nationale faciliteit voor zoönosen werd dit voorjaar geopend door staatssecretaris Sharon Dijkma van Economische Zaken. De dierfaciliteit kent een uitermate hoog veiligheidsniveau. De staatssecretaris verrichtte de opening dan ook door het gebouw hermetisch af te sluiten van de buitenwereld. Zo wordt voorkomen dat gevaarlijke virussen en bacteriën per ongeluk kunnen ontsnappen naar de buitenwereld. Ook voor de CVI-medewerkers die binnen de faciliteit werken, gelden zeer strikte beveiligingsmaatregelen. Zo moeten zij optimaal zijn beschermd tegen mogelijke ziekteverwekkers (zie foto).

Extrem beveiligingsniveau

Het onderzoek naar veterinaire infectieziekten vindt in Lelystad plaats sinds 1970. De bestaande zogeheten *High Containment Unit* (HCU) huisvest de enige Nederlandse

Staatssecretaris Sharon Dijkma verrichtte dit voorjaar de officiële opening van de nieuwe faciliteit voor zoönosenonderzoek. FOTO: CVI

In de nieuwe faciliteit wordt onder andere gewerkt met zeer besmettelijke bacteriën en virussen. Medewerkers mogen daarom alleen met beschermende kleding aan in de dierverblijven komen. FOTO: CVI

Staatssecretaris sluit centrum hermetisch af van buitenwereld

aandacht binnen de onderzoeksfaciliteit. Ook Rift Valley-koorts, een opkomende ziekte buiten de EU, staat hoog op de onderzoeksagenda van het CVI. Dit is een vectorziekte, die net als bluetongue en het Schmallenbergvirus, wordt overgebracht door insecten. Rift Valley-koorts kan run-

laboratorium- en dierfaciliteiten op het niveau 'veterinair BioSafetyLevel 4' (vBSL4). Dit enorm hoge beveiligingsniveau is vereist aangezien hier gewerkt moet kunnen worden aan zeer besmettelijke dierziekten zoals mond-en-klauwzeer en varkenspest. De nieuwe dierfaciliteit heeft het veiligheidsniveau 'humaan BSL3', zodat ook onderzoek mogelijk is naar de preventie en bestrijding van infectieziekten die niet alleen voor dieren besmettelijk zijn, maar ook voor de mens.

Realisatie faciliteit

De bouw van de nationale faciliteit voor zoönose-onderzoek is mogelijk gemaakt door bijdragen van Castellum en Kansens voor West. Castellum is een door het ministerie van Economische Zaken gefinancierd publiek-privaat consortium waarin de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht, Wageningen UR

en MSD Animal Health participeren. Kansens voor West is een economisch ontwikkelingsprogramma op initiatief van en ondersteund door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), de provincie Flevoland, gemeente Lelystad en het ministerie van Economische Zaken. Niet alleen de overheid en participanten kunnen gebruik maken van deze nieuwe onderzoeksfaciliteit. Ook externe partijen, zoals de farmaceutische industrie, kunnen hier hun onderzoeken met hoogrisico-virussen en -bacteriën laten uitvoeren. §